

Lesbrief – Kindersterfte toen en nu: een vergelijking in tijd en wereld

Inleiding

In de achttiende eeuw was de kans dat een baby zijn of haar eerste verjaardag haalde veel kleiner dan nu. Eén op de vier baby's overleed in het eerste levensjaar. Dit had te maken met armoede, gebrek aan kennis over hygiëne, gevaarlijke vormen van kunstmatige voeding, koude woningen en het ontbreken van medische hulp. Tegenwoordig is de situatie in Nederland totaal anders. Dankzij betere voeding, schoon water, hygiëne, vaccinaties en medische zorg overlijden er nog maar heel weinig baby's.

Maar dat geldt niet overal in de wereld. In sommige landen is de kans dat een baby sterft nog steeds vergelijkbaar met Nederland in de achttiende eeuw. In deze les vergelijk je kindersterfte **toen, nu in Nederland**, en **nu in een land waar de levensverwachting laag is**.

Opdracht 1 – Kort debat: vroeger of nu?

Lees onderstaande stellingen. Bedenk per stelling of je het ermee eens of oneens bent. Gebruik informatie uit het venster om je mening te onderbouwen.

Stellingen

1. Een geboorte was in 1750 veel gevaarlijker dan nu.

Eens / oneens, want ...

---

2. Ouders accepteerden toen kindersterfte makkelijker dan nu.

Eens / oneens, want ...

---

3. Armoede bepaalde toen veel meer of je bleef leven dan nu.

Eens / oneens, want ...

---

4. Baby's hadden toen meer kans om te sterven aan voeding dan aan ziekte.

Eens / oneens, want ...

---

5. Een arts werd nauwelijks geroepen omdat mensen dachten dat het geen zin had.

Eens / oneens, want ...

---

6. De woning waarin je woonde had invloed op je overlevingskansen.

Eens / oneens, want ...

---

7. Je sociale stand/afkomst had toen meer invloed op overlevingskans dan nu.

Eens / oneens, want ...

Verdiepingsvraag

Welke stelling vond jij het moeilijkst om te beantwoorden? Waarom?

Opdracht 2 – Wereldvergelijking: wie overleeft het eerste jaar?

Gebruik de informatie uit het venster en cijfers die je opzoekt via de website: [Our world in data](#)

- Nederland 1750 – ongeveer 250 op 1000 baby's sterven. Gebruik hiervoor het venster.
- Nederland nu – ongeveer 3 op 1000. Dit kan je online opzoeken!
- Land X nu – opzoeken. Ga naar bovenstaande website. Scroll naar onder → chart 1. Hier kan je zoeken op land en zien wat de 'trend' is in kindersterfte tot 5 jaar.

Vul de tabel in.

Tijd / Plaats	Hoeveel baby's sterven?	Waarom is de sterfte hoog of laag?	Wat helpt om te overleven?
Nederland 1750			
Nederland nu			
Land X nu			

Vragen bij de tabel

1. Wat valt jou het meest op als je deze drie situaties vergelijkt?

---

2. Welke oorzaken van kindersterfte vroeger zie je nog steeds terug in sommige landen nu?

---

3. Welke dingen zijn vandaag in Nederland normaal, maar bestonden in 1750 nog niet? (Bijv. vaccinaties, consultatiebureau, antibiotica, goed verwarmde woningen.)

---

4. Wat vind jij het belangrijkste om kindersterfte te verminderen: medische zorg, goede voeding, schoon water, of iets anders? Leg uit.
-
-
-

Eindopdracht – Inforgraphic met conclusie

Je gaat een infographic maken waarin je de verschillen en overeenkomsten laat zien tussen:

- Nederland rond 1750
- Nederland nu
- Een land met een lage levensverwachting nu

Een infographic is een poster of visuele presentatie waarin je informatie combineert met afbeeldingen, symbolen, pijlen en korte teksten. Het doel is dat iemand in één oogopslag begrijpt wat jij wilt uitleggen. Canva is een goed programma om hiervoor te gebruiken!

Je infographic moet in ieder geval het volgende bevatten:

1. Drie duidelijke onderdelen

- “Nederland 1750”
- “Nederland nu”
- “Land X nu” (gebruik het land dat je in de tabel hebt onderzocht)

2. Minimaal vijf vergelijkingen

- zuigelingensterfte
- voeding
- hygiëne
- medische zorg
- armoede
- woningen en warmte
- kennis over ziekten of toegang tot een arts

3. Korte, duidelijke teksten

- maximaal 1-2 zinnen per vergelijking
- gebruik steekwoorden waar dat kan

4. Visuele elementen

Gebruik in elk onderdeel:

- ten minste één symbool (bijv. kindje, dokterstas, waterdruppel, thermometer)
- ten minste één grafisch element (pijl, diagram, icoontje, balkje of cirkel)
- kleuren die de verschillen laten zien (bijv. rood voor hoog risico, groen voor laag risico)

5. Een conclusie

Onder of naast je infographic schrijf je een korte conclusie (3-4 zinnen) waarin je antwoord geeft op de vraag:

“Wat zijn volgens jou de belangrijkste redenen dat baby’s vandaag in Nederland bijna altijd overleven - en waarom lukt dat in sommige landen nog niet?”